

PLA DE CONVIVÈNCIA DEL CFPA F. GINER DE LOS RÍOS

(aprovat pel Consell Escolar celebrat el dia 28 de maig de 2010)

1. MARC LEGAL

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, estableix:

- Al capítol 1, article 1.K. de principis: "L'educació per a la prevenció de conflictes i per a la seua resolució pacífica, així com la no violència en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social".
- A l'article 2.c. de finalitats: "L'educació en l'exercici de la tolerància i de la llibertat dins els principis democràtics de convivència, així com en la prevenció de conflictes i la seua resolució pacífica".
- Al capítol IX referit a l'Educació de Persones Adultes, a l'article 66.3: "L'educació de persones adultes tindrà els objectius següents: g) Preveure i resoldre pacíficament els conflictes familiars personals i socials. Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, així com analitzar i valorar críticament les desigualtats entre els individus".
- A l'article 127.f. sobre competències del Consell Escolar: "Conèixer la resolució de conflictes disciplinaris i vetllar perquè s'atenguen a la normativa vigent".
- A l'article 132.f. sobre competències del Director/a: "Afavorir la convivència al centre, garantir la mediació en la resolució de conflictes i imposar les mesures disciplinàries que corresponguen a l'alumnat en compliment de la normativa vigent, sense perjudici de les competències atribuïdes al Consell Escolar, i promoure l'agilització dels procediments per a la resolució de conflictes al centre".

El Decret 234/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional dels IES, dictamina:

- A l'article 15.7. sobre competències del Director/a: "Afavorir la convivència al centre i imposar les correccions que corresponguen d'acord amb el que establezca la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència i en compliment dels criteris fixats pel Consell Escolar".
- A l'article 65.1: "Al si del Consell Escolar es constituïran com a mínim les comissions següents: de convivència, de tutoria i orientació...".
- A l'article 68.5. sobre les atribucions que li corresponen al Consell Escolar: "Resoldre els conflictes i imposar les correccions amb finalitat pedagògica que corresponguen a les conductes de l'alumnat que perjudiquen greument la convivència al centre, d'acord amb les normes que en regulen els drets i deures".

ANTECEDENTS

- **Decret 246/1991, del Consell**, sobre drets i deures de l'alumnat.
- **Ordre de 19 d'octubre de 1998**, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència per la qual es crea i regula el Programa pel Foment de la Convivència als Centres Educatius (DOGV 19-11-98).

NORMATIVA ACTUAL

- **Decret 233/2004**, de 22 d'octubre, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea l'observatori per a la Convivència Escolar als Centres de la Comunitat Valenciana (DOGV 27-10-04).
- **Decret 166/2005**, d'11 de novembre, del Consell de la Generalitat, pel qual es modifica el Decret 233/2004, de 22 de d'octubre i pel qual es crea l'Observatori per a la Convivència Escolar als Centres de la Comunitat Valenciana (DOGV 15-11-05).
- **Ordre de 4 d'octubre de 2005**, del Conseller de Cultura, Educació i Esport de creació de l'arxiu de registres sobre convivència escolar (DOGV 11-11-05).
- **Ordre de 25 de novembre de 2005**, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per què es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins el Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana (DOGV 09-12-05).
- **Ordre de 31 de març de 2006**, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula el Pla de Convivència dels centres docents (DOGV 10-05-06).
- **Instruccions de 21 de juliol de 2006**, de la Secretaria Autonòmica d'Educació per què es traslladen determinades indicacions referides al paper de la Inspecció d'Educació en la prevenció de la violència i la promoció de la convivència als centres docents de la Comunitat Valenciana.
- **Ordre de 12 de setembre de 2007**, de la Conselleria d'Educació per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar emmarcada dins el Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana (*PREVI*) (DOCV 28-09-07).
- **Decret 39/2008, de 4 d'abril**, del Consell, sobre la convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis (DOCV 09-04-08).

2. EL CENTRE

2.1. CARACTERÍSTIQUES

El CFPA "F. Giner de los Ríos" és un centre públic de la Generalitat Valenciana, l'àmbit d'actuació del qual inicialment va ser el barri del Pla i les Carolines, així com els barris circumdants, però que, a hores d'ara, rep alumnat

de tota la ciutat d'Alacant i de la zona de les platges a causa, d'una banda, de la facilitat d'accés i de l'atractiu que suposen unes instal·lacions noves, i d'una altra, pel fet que el centre ofereix programes formatius que altres centres no tenen.

Les actuals instal·lacions estan ubicades entre els carrers Doctor Clavero i Germans López Osaba i consten de les dependències següents:

- 6 aules de formació bàsica de 56 metres quadrats.
- 2 aules de formació bàsica de 30 metres quadrats.
- 2 aules d'informàtica.
- 1 aula d'idiomes.
- 2 aules-taller polivalents.
- 1 laboratori amb magatzem contigu.
- 1 aula taller de tecnologia amb magatzem contigu.
- 1 sala d'usos múltiples de 230 metres quadrats amb vestidors i magatzem.
- 1 biblioteca de 112 metres quadrats.
- 4 despatxos i 6 departaments.
- 1 sala del professorat.
- 1 despatx per a l'associació d'alumnes.
- 1 sala d'ús de l'alumnat.
- 1 consergeria-reprografia.
- 1 cafeteria.
- Diversos serveis higiènics, magatzems, cambres de neteja, de bombes, d'ascensor...
- Porxe, zona enjardinada i aparcament.

La distribució dels espais es realitza entre dos edificis enllaçats per una passarel·la: edifici 1 i edifici 2. L'edifici 1 consta de tres plantes i l'edifici 2 en disposa de dues. El total de la superfície construïda és de 3.250 metres quadrats. Les nostres són unes instal·lacions dignes i adequades per a la Formació de Persones Adultes, tot i l'inconvenient que provoquen les altes temperatures que pateixen totes les dependències durant els mesos de calor.

Tradicionalment el centre ha estat un dels punts dinamitzadors de la cultura del barri, perquè a més dels ensenyaments reglats ha oferit i ofereix altres cursos i activitats culturals complementàries, organitzats en col·laboració amb altres entitats, com ara l'Ajuntament d'Alacant, la Universitat d'Alacant, l'Associació de veïns del barri, l'Associació d'alumnes, la FEVAEPA i d'altres entitats educatives i culturals.

2.2. L'ENTORN

La zona d'influència del centre, pel que fa a la procedència dels i les alumnes que hi acudeixen, comprén els següents barris de la ciutat d'Alacant: les Carolines Altes, les Carolines Baixes, el Pla del Bon Repós, Sidi Ifni/Nou Alacant, Altozano/Comte Lumières, el Garbinet, Lo Morant/Sant Nicolau de Bari, Joan XXIII, Sant Antoni, el Raval Roig/la Verge del Socors, Vistahermosa, l'Albufereta, el Cap de l'Horta i la Platja de Sant Joan, i com s'ha dit adés les demandes provinents d'altres barris de la ciutat.

2.3. L'ALUMNAT

La principal característica de l'alumnat que es matricula als diferents programes formatius que es poden cursar al nostre centre és l'heterogeneïtat pel que fa a la seua procedència sociocultural i al seu nivell de formació academicoprofessional, fet que, en alguns casos, determina la situació de desavantatge dins la societat en què s'insereixen.

En termes psicològics i sociològics, el comportament individual que els motiva està determinat per necessitats de supervivència i satisfacció de necessitats que es manifesten de forma molt diversa: competència, autodeterminació, autoestima, reducció de la incertesa, relació social, entre d'altres.

La majoria de les persones que acudeixen al nostre centre són dones –al voltant del 70%– que pateixen els efectes discriminatoris d'unes condicions materials, psicològiques i sociològiques consolidades al llarg de diverses generacions i de les quals els resulta difícil eixir. D'entre aquestes dones, aproximadament un 6% es matricula en els nivells del Cicle I i són, generalment, majors de 50 anys; un 15% cursa estudis del Cicle II, on predomina una majoria de joves; i un 79% realitza altres tipus de programes formatius, on són majoria les dones compreses entre 25 i 50 anys. Per a totes aquestes l'educació i la formació constitueixen un factor decisiu per a evolucionar cap a nivells socialment més acceptables i reconeguts.

Els homes, al seu torn, suposen un 30% del total i, entre aquests, cal destacar que un 45% són treballadors i professionals que volen millorar-ne la situació personal i laboral, cosa que explica que necessiten el títol de Graduat en Educació Secundària, o bé ampliar estudis en altres programes.

Una dada a destacar és la progressiva incorporació al centre de participants joves que, per diverses circumstàncies, no han pogut obtenir la titulació al sistema educatiu obligatori. Aquests participants, en una franja d'edat que arriba fins als vint-i-cinc anys, conformen, si fa no fa, un terç del total de l'alumnat, però suposen més dels dos terços de la matrícula en GES (Cicle II del programa A). A més a més, cal afegir que presenten uns trets diferencials respecte a la resta de les persones adultes: deficiències instrumentals bàsiques, inadaptació als sistemes d'educació escolaritzants, mínima o nul·la motivació per a l'aprenentatge, manca d'orientació sociolaboral, etc.

S'ha de remarcar també que cada vegada són més les persones que es matriculen en diferents programes formatius: cursos per a l'obtenció dels títols de tècnic o cursos per a la preparació de les proves d'accés als cicles formatius de Grau Superior o a la Universitat (programes B i D), cursos per a la preparació dels diferents nivells de la Junta Qualificadora de Coneixements del

Valencià (programa C), i cursos per al maneig de la informàtica, l'aprenentatge d'idiomes estrangers o la formació integral de l'individu dins el temps d'oci (programa J).

Així mateix, cal subratllar l'afluència al nostre centre d'immigrants de diferents procedències. Aquesta població presenta unes característiques i unes necessitats diferents, segons els territoris de procedència, el nivell d'instrucció, la situació legal, etc. La gran majoria d'aquest alumnat s'inscriu en cursos per a l'aprenentatge de l'espanyol com a llengua estrangera (programa E1).

2.4. SITUACIÓ ACTUAL DE LA CONVIVÈNCIA

Si atenem a la tipologia del nostre alumnat, els trets que en determinen la convivència són:

1. Intergeneracionalitat i multigeneracionalitat.
2. Diversitat d'interessos i situacions de procedència.
3. Postadolescència.
4. Interculturalitat.

La presència d'un 90% de joves postadolescents al Cicle II del programa A, amb situacions de partida molt diverses quant a interessos, nivells de coneixements, motivació, etc., produeix problemes de convivència, tant pel que fa a la relació entre l'alumnat i el professorat com a la que es dona entre els propis alumnes. Els problemes que s'hi han presentat, molt sovint, han desembocat en faltes de caràcter lleu:

- Actituds inadequades o irrespectuoses a l'aula.
- Conductes disruptives en el treball de classe.
- Manca de puntualitat i faltes d'assistència.
- Manca d'interès i motivació per les explicacions del professorat o les activitats de classe.
- Transgressió d'algunes normes bàsiques, com ara el respecte al torn de paraula del professorat i de l'alumnat, la utilització del mòbil o d'altres aparells electrònics, menjar a classe, etc.
- Ús dolent de les instal·lacions del centre.

O de caràcter greu, com ara les agressions entre alumnes motivades per diferències o situacions de competència personal i que esclaten pel fet d'haver de conviure dins un mateix grup-classe i, fins i tot, les agressions envers el professorat.

Per aquest motiu al centre hi ha constituïda la **comissió de convivència**, òrgan dependent del Consell Escolar, que té com a responsabilitats fonamentals vetllar per la convivència, resoldre els conflictes i imposar les correccions que corresponguen a les conductes de l'alumnat que perjudiquen greument la convivència al centre, d'acord amb les normes que en regulen els drets i deures arrellegades al **Decret 39/2008, de 4 d'abril**.

3. PRINCIPIS ORIENTADORS DE LA CONVIVÈNCIA

Un bon centre d'adults no és aquell que no té conflictes, sinó el que hi dóna respostes adequades, tot entenent per respostes adients aquelles que afavoreixen la formació i el progrés personal de l'individu com a persona, com a aprenent i com a ciutadà. Sabem que l'aparició de conflictes en qualsevol tipus de relació humana és inevitable, raó per la qual la prevenció de conflictes i les possibles respostes davant la seua aparició són una tasca educativa en què està implicada tota la comunitat escolar.

Així doncs, el centre ha de promoure un model educatiu que afavoresca:

1. El respecte a la llibertat de consciència i moral, així com la dignitat, integritat i intimitat de tots els membres de la comunitat educativa.
2. La no discriminació de cap membre de la comunitat educativa per raó de naixement, raça, sexe o per qualsevol altra circumstància personal o social.
3. El respecte i la utilització correcta dels béns i les instal·lacions del centre.
4. La participació activa en la vida i funcionament del centre.
5. L'enfocament de la convivència al centre des d'un punt de vista educatiu i no exclusivament sancionador.
6. La resolució pacífica i educativa dels conflictes que es presenten.
7. La prioritització d'aquelles actuacions preventives destinades al coneixement previ dels drets i deures de tots els membres de la comunitat educativa i de les normes necessàries per a una convivència pacífica i respectuosa.
8. La implicació de tots els sectors de la comunitat educativa (professorat, alumnat, personal d'administració i serveis) en la difusió, aplicació i seguiment del Pla de Convivència a fi d'evitar-ne incoherències en les actuacions i reforçar alhora conductes positives.

4. OBJECTIUS

1. Assegurar l'ordre intern que permeta d'aconseguir en grau òptim els objectius educatius del nostre centre.
2. Conscienciar tots els membres de la comunitat educativa de la necessitat de conèixer i respectar els drets i deures de l'alumnat, el professorat i el personal d'administració i serveis.
3. Potenciar totes aquelles activitats que afavoresquen l'ordre, la disciplina i el respecte mutu, entre les quals cal destacar l'elaboració i el seguiment de les normes específiques del grup-classe.
4. Desenvolupar l'interés pel treball cooperatiu i solidari, fomentant el treball en equip com a factor d'eficàcia front a un individualisme excessiu.
5. Afavorir les situacions en què l'alumnat pugui participar en l'organització, desenvolupament i avaluació dels diversos aspectes de la vida acadèmica del centre.

6. Mantenir, per part del professorat, una línia de conducta coherent, uniforme i sistemàtica en el tractament de l'ordre i la disciplina.
7. Propiciar un ambient de centre que contribueixca a unir esforços per a aconseguir fins comuns i la creació de canals de comunicació.
8. Desplegar una intervenció preventiva com a mitjà per a aconseguir un bon clima de convivència.
9. Fonamentar les relacions personals en el respecte mutu, la comprensió, la solidaritat i la interiorització de les normes de convivència.
10. Reduir al mínim les conductes negatives que pertorben el clima de classe per a evitar la conflictivitat i minimitzar les conductes més greus.
11. Prioritzar la resolució dels conflictes de manera formativa mitjançant la negociació i l'esforç conjunt del professorat i de l'alumnat.
12. Actuar front als conflictes actuals, sempre que siga possible, de manera proactiva i preventiva.
13. Procedir davant els problemes de conducta tot seguint uns principis d'actuació coherent que orienten les intervencions de tot el professorat i evitant així contradiccions que desorienten l'alumnat.
14. Analitzar les causes de les conductes negatives i mirar de donar-ne resposta com a pas previ per a resoldre problemes de convivència.
15. Fer servir les mesures punitives com a últim recurs per a solucionar els problemes de convivència i, per consegüent, utilitzar-les només en els casos en què les estratègies motivacionals i educatives no hagen donat resultat o la no intervenció pugui generar mals majors.

5. ACTUACIONS

5.1. PREVENCIÓ I FOMENT DE LA CONVIVÈNCIA

Per a la promoció, prevenció i foment de la convivència, cal tenir en compte aquestes **estratègies de prevenció**:

- La millora de les relacions entre el professorat i l'alumnat.
- La integració i no discriminació de l'alumnat.
- La identificació de l'alumnat amb el seu grup-classe i amb el centre.
- La democratització de la vida dins l'aula.
- L'ús de metodologies participatives.
- La negociació com a eina per a gestionar aspectes diversos de l'activitat formativa, com ara la programació d'exàmens i treballs, la difusió dels criteris d'avaluació, etc.
- La potenciació de l'associació d'alumnes com a òrgan de participació de l'alumnat i de resolució de conflictes.

Per a fer efectiva la prevenció de conflictes, cal desenvolupar les **accions** següents:

a) L'organització, a l'inici de curs, de plans d'acollida per al professorat i l'alumnat de nova incorporació.

- Pel que fa als plans d'acollida al **professorat de nova incorporació** al centre serà l'equip directiu qui assumeixi la informació sobre les característiques, organització i funcionament del centre, la informació sobre aspectes legislatius específics de la FPA i d'altres documents d'organització i gestió, com ara el PEC, el PCC i el Pla de Convivència.
- Per a l'**alumnat nouvingut** es contemplen dues accions:
  - **L'entrevista inicial individual**, per a recaptar informació sobre aspectes diversos: nivell d'estudis, interessos, expectatives i necessitats formatives, tria del torn en funció de l'horari laboral, etc.
  - **L'acció tutorial grupal**, especialment al llarg dels primers dies de classe, per tal de donar a conèixer el funcionament general del centre, l'oferta formativa, **les normes bàsiques de convivència**, tot incidint sobre qüestions més particulars que afecten la dinàmica dins el grup-classe, com ara:
    - Els mòduls i les assignatures que s'imparteixen en el curs.
    - Els criteris i instruments d'avaluació.
    - L'horari i el funcionament de l'atenció tutorial.
    - Les activitats extraescolars i complementàries.
    - El funcionament del servei de biblioteca.
    - Els mitjans de transmissió d'informació: taulers d'anuncis generals i d'aula, pàgina web del centre, etc.
    - L'elecció de delegats/des i les funcions assignades.
    - La funció de l'associació d'alumnes, les activitats que desenvolupa i el seu paper fonamental en l'organització del centre.
    - La composició i les funcions del Consell Escolar, així com de la **comissió de convivència**.

b) Accions a dur a terme pel professorat per a la detecció, gestió positiva i resolució constructiva de conflictes.

El professorat, a través del seu quefer quotidià al centre, desenvoluparà, en la línia de la prevenció i foment de la convivència, accions tendents a:

- Afavorir la cohesió del grup-classe.
- Desenvolupar alternatives no violentes per a resoldre conflictes a través de la comunicació, la negociació, la raó i la persuasió.

- Aplicar el diàleg com a eina per a la resolució de conflictes.
- Afavorir la cooperació entre l'alumnat.
- Ensenyar a denunciar i condemnar qualsevol manifestació de violència.
- Introduir la figura del mediador/a i de l'equip de mediació (alumne/a, professor/a, orientador/a, membre de l'equip directiu) dins la comissió de convivència, paper exercit per qualsevol dels seus membres o persona en qui es delegue.
- Promoure i fomentar el voluntariat d'alumnes i antics alumnes, que presten el seu temps, coneixement i capacitats perquè altres alumnes puguin millorar en qüestions relacionades amb la integració escolar adulta i la participació activa al centre.

c) La mediació en la resolució de conflictes.

La mediació és un procés mitjançant el qual les persones que hi participen, juntament amb l'assistència d'una persona o persones neutrals, aïllen possibles problemes motiu de conflicte a fi de trobar opcions, considerar alternatives i arribar a un acord mutu que s'ajuste a les seues necessitats.

L'art. 7, als punts 2 i 3, del **Decret 39/2008, de 4 d'abril**, del Consell Valencià, sobre la convivència als centres docents no universitaris, estableix que: *"dins l'àmbit de la seua autonomia organitzativa, als centres docents es podran constituir equips de mediació o de tractament de conflictes. Els components d'aquests equips seran docents del mateix centre i rebran la formació específica necessària per a la realització d'aquesta tasca per part de la Conselleria competent en matèria d'educació. El pla d'acció tutorial potenciarà el paper de la tutoria en la prevenció i mediació per a la resolució pacífica dels conflictes en la millora de la convivència escolar"*.

Atenent a aquestes recomanacions hom intentarà, davant l'aparició de conflictes entre els membres de la comunitat educativa, recórrer sempre que es puga al procés de la mediació. A tal efecte, al si del Consell Escolar es constituirà la **comissió de convivència**, qui, sense perjudici de les atribucions que per al foment de la convivència atorga la legislació vigent als òrgans de govern del centre, actuarà de forma directa o per delegació com a **mediador/a** o com a **equip de mediació**.

5.2. ACTUACIONS RESPECTE A L'ALUMNAT QUE PRESENTA CONDUCTES CONTRÀRIES A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA

Quan algun alumne/a o grup d'alumnes presenten conductes contràries a les normes de convivència, sia de caràcter lleu o conductes greument perjudicials per a la convivència al centre, per a la seua tipificació i l'aplicació de mesures disciplinàries, s'estarà a allò que estableix el **Decret 39/2008**, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis.

A. CONDUCTES CONTRÀRIES A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA DEL CENTRE TIPIFIQUES COM A FALTES LLEUS, d'acord amb l'article 35 del Decret 39/2008.

- a) Les faltes de puntualitat injustificades.
- b) Les faltes d'assistència injustificades.
- c) Els actes que alteren el desenvolupament normal de les activitats del centre educatiu, sobretot els que alteren el funcionament de les classes.
- d) Els actes d'indisciplina.
- e) Els actes d'incorrecció o desconsideració, així com les injúries i ofenses contra els membres de la comunitat educativa.
- f) La sostracció o el deteriorament intencionat dels béns immobles, materials, documentació o recursos del centre, així com dels béns o materials de qualsevol membre de la comunitat educativa.
- g) L'ús inadequat de les infraestructures i béns o equips materials del centre.
- h) Les accions que puguen ser perjudicials per a la integritat i la salut dels membres de la comunitat escolar.
- i) La negativa sistemàtica a portar a classe el material necessari per al desenvolupament normal del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- j) La passivitat ofensiva reiterada a l'hora de realitzar les tasques acadèmiques encomanades pel professorat dins l'aula.
- k) La negativa a traslladar la informació acadèmica i administrativa facilitada per part del centre als pares, mares, tutors o tutores i viceversa, en el cas de l'alumnat menor d'edat.
- l) L'alteració o manipulació de la documentació acadèmica i administrativa subministrada pel centre.
- m) La suplantació de la personalitat de qualsevol membre de la comunitat escolar.
- n) La utilització inadequada de les tecnologies de la informació i comunicació durant les activitats que es realitzen al centre educatiu.
- o) L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyament-aprenentatge durant les activitats que es realitzen al centre educatiu.
- p) Els actes que dificulten o impedisquen el dret i el deure a l'estudi de la resta de companys i companyes.
- q) La incitació o estímul a cometre una falta contrària a les normes de convivència.
- r) La negativa al compliment de les mesures correctores adoptades davant les conductes contràries a les normes de convivència.
- s) La desobediència en el compliment de les normes de caràcter propi del centre i d'aquelles que estiguen incloses dins el projecte educatiu.

MESURES CORRECTORES I PROTOCOL D'ACTUACIÓ
(Annexos I i II)

MESURES EDUCATIVES CORRECTORES	RESPONSABLE
a) Amonestació verbal.	El professor/a present quan l'alumne/a realitzi la conducta contrària a les normes de convivència.
b) Compareixença immediata davant el/la cap d'estudis o el director/a.	A instàncies del professor/a present quan l'alumne o alumna comet la conducta contrària a les normes de convivència.
c) Amonestació per escrit.	El/la cap d'estudis o el/la director/a
d) Retirada de telèfons mòbils, aparells de so o altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyament-aprenentatge.	El professor/a present quan l'alumne/a realitzi la conducta contrària a les normes de convivència.
e) Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries.	El/la cap d'estudis o el/la director/a
f) Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període no superior a cinc dies lectius.	El/la cap d'estudis o el/la director/a

- Les mesures educatives correctores que s'imposen seran immediatament executades i hauran de ser comunicades formalment als pares, mares, tutors o tutores dels i les alumnes menors d'edat.
- De totes les mesures correctores aplicades, se'n farà un registre que inclourà la descripció de la conducta, la seua tipificació, la mesura educativa correctora adoptada i la persona o persones que hi han intervingut. Aquest registre serà custodiat pel/per la Cap d'estudis.
- La falta d'assistència a classe de manera reiterada i injustificada podrà comportar la pèrdua del dret a l'avaluació contínua.
- L'alumnat que, individualment o col·lectiva, cause, de manera intencionada o per negligència, danys a les instal·lacions, l'equipament informàtic -tot incloent-hi el programari- o qualsevol material del centre, així com als béns dels membres de la comunitat educativa, quedarà obligat a reparar el dany causat.
- L'alumne/a o l'alumnat que sostraguen béns al centre hauran de restituir els béns sostrets, o reparar-ne econòmicament el valor.

Cal dir finalment que, per a l'aplicació de les mesures correctores de les faltes catalogades com a lleus no contemplades en aquest Pla de Convivència, s'estarà a allò que disposen els articles del 36 al 41 del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

B. CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE TIPIFICADES COM A FALTES GREUS, d'acord amb l'article 42 del Decret 39/2008.

- a) Els actes greus d'indisciplina i les injúries o ofenses contra membres de la comunitat educativa que sobrepassen la consideració de falta de caràcter lleu.
- b) L'agressió física o moral, les amenaces i coaccions i la discriminació greu a qualsevol membre de la comunitat educativa, així com la manca de respecte greu a la integritat i dignitat personal.
- c) Les vexacions i humiliacions a qualsevol membre de la comunitat escolar, particularment si tenen un component sexista o xenòfob, així com les que es realitzen contra l'alumnat o el professorat més indefensos o vulnerables per les seues característiques personals, socials o educatives.
- d) L'assetjament escolar.
- e) La suplantació de personalitat en actes de la vida docent.
- f) La falsificació, el deteriorament o la sostracció de documentació acadèmica.
- g) Els danys greus causats en els locals, materials o documents del centre o en els béns de qualsevol membre de la comunitat educativa.
- h) Els actes injustificats que pertorben greument el normal desplegament de les activitats del centre.
- i) Les actuacions que puguen perjudicar o perjudiquen greument la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.
- j) La introducció dins el centre d'objectes perillosos o substàncies perjudicials per a la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.
- k) Les conductes tipificades com a contràries a les normes de convivència del centre educatiu si concorren circumstàncies de col·lectivitat o publicitat intencionada per qualsevol mitjà.
- l) La incitació o l'estímul a cometre una falta que afecte greument la convivència al centre.
- m) La negativa reiterada al compliment de les mesures educatives correctores adoptades davant les conductes contràries a les normes de convivència.
- n) La negativa al compliment de les mesures disciplinàries adoptades davant les faltes que afecten greument la convivència al centre.
- o) L'accés indegut o sense autorització a fitxers i servidors del centre.
- p) Actes atemptatoris respecte al projecte educatiu, així com al caràcter propi del centre.

MESURES EDUCATIVES DISCIPLINÀRIES I PROTOCOL D'ACTUACIÓ

(Annex III)

- a) Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període comprés entre sis i quinze dies lectius per a les conductes tipificades a les lletres h), m) i n) de l'apartat anterior.
- b) Suspensió del dret d'assistència al centre durant un període comprés entre sis i trenta dies lectius per a la resta de conductes greument perjudicials.
- c) Pèrdua temporal o definitiva del dret a l'avaluació contínua, oïda la comissió de convivència i amb l'aprovació del Consell Escolar del centre, per als casos de perturbació molt greu de la convivència escolar.

CONSIDERACIONS GENERALS PER A L'APLICACIÓ D'AQUESTES MESURES

- Les conductes greument perjudicials per a la convivència al centre docent només podran ser objecte de mesura disciplinària amb la instrucció prèvia de l'**expedient disciplinari** corresponent.
- L'acumulació de tres o més faltes lleus suposarà la catalogació de falta greu, cosa que significa que a l'alumne/a implicat se li podrà obrir **expedient disciplinari**.
- Correspon al Director/a del centre incoar, per iniciativa pròpia o a proposta de qualsevol membre de la comunitat escolar, els expedients adés esmentats a l'alumnat. La incoació de l'expedient disciplinari, prèvia comunicació i seguiment posterior de la comissió de convivència, s'acordarà en el termini màxim de **cinc dies hàbils** a partir de la data de coneixement dels fets.
- El Director/a del centre farà constar per escrit l'obertura de l'expedient disciplinari, que haurà de contindre:
  - a) El nom i els cognoms de l'alumne/a.
  - b) Els fets imputats.
  - c) La data en què es van produir.
  - d) El nomenament de la persona instructora.
  - e) El nomenament, si s'escau, d'un secretari/ària per raó de la complexitat de l'expedient a fi d'auxiliar l'instructor/a.
  - f) Les mesures de caràcter provisional que, si és el cas, haja acordat l'òrgan competent, sense perjudici de les que puguin adoptar-se durant el procediment.
- L'acord d'iniciació de l'expedient disciplinari es notificarà a la persona instructora, a l'alumne/a presumpte autor dels fets i als pares, mares, tutors o tutores, en el cas que l'alumne/a siga menor d'edat. En la notificació hom advertirà els interessats que, si no fan **al·legacions en el termini màxim de deu dies** sobre el contingut de la iniciació del procediment, la iniciació podrà ser considerada proposta de resolució quan continga un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.

- Mentrestant dure la incoació de l'expedient podran establir-se **mesures de caràcter cautelar** que, en casos excepcionals, es podran mantenir mentre dure la resolució de l'expedient, com ara:
  - Canvi de grup.
  - Suspensió provisional d'assistir a determinades classes.
  - Suspensió provisional d'assistir a altre tipus d'activitats escolars.
  - Suspensió provisional d'assistir al centre.

Per a la instrucció, resolució i notificació de l'expedient disciplinari s'estarà a allò establert als articles 46 i 47 del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

5.3. ACTUACIONS DAVANT POSSIBLES SITUACIONS D'ASSETJAMENT ESCOLAR

A. DESCRIPCIÓ GENERAL DEL FENOMEN DE L'ASSETJAMENT ESCOLAR

L'assetjament és un comportament repetitiu i prolongat de fustigació i intimidació -insult verbal i/o agressió- i que també s'aplica a casos deliberats d'aïllament i exclusió social.

Els trets que el caracteritzen són:

- Agressions que es produeixen sobre una mateixa persona (víctima indefensa) de forma reiterada i durant un temps prolongat.
- Agressor que estableix una relació de domini-submissió sobre la víctima, de forma que s'hi produeix una clara desigualtat de poder entre l'agressor i la víctima.
- Apreciació d'una conducta agressiva intencional: l'agressor actua amb desig i intenció de dominar, d'exercir control o de fer mal sobre una altra persona.
- Acció que pot romandre secreta, oculta, no coneguda per als responsables educatius, sobretot perquè els observadors o espectadors no comuniquen els fets per por, per covardia o per no ser acusats d'espieta.

Als centres d'adults, ateses les seues característiques (etapes de formació, estructura organitzativa i funcional) i la tipologia de l'alumnat (edat, interessos, experiències vitals, etc.), potser només de manera excepcional es dona l'eventualitat que es pugui produir una situació d'assetjament escolar. Tanmateix, hom preveu que hi ha una major probabilitat de situacions d'assetjament entre el petit percentatge d'alumnes menors escolaritzats, ja que el maltractament sol donar-se entre iguals i en edats primerenques.

Per tot això, el centre ha d'estar preparat per a enfrontar de manera immediata i amb totes les garanties qualsevol hipotètica situació de fustigació, intimidació o exclusió personal o social, tot tenint en compte que amb l'aplicació de determinades mesures de prevenció seria possible evitar situacions d'assetjament.

En aquesta línia, la prevenció contra l'assetjament escolar exigeix:

A l'alumnat, que siga capaç de:

- Identificar una possible conducta d'assetjament.
- Comprometre's a informar de manera seriosa els responsables del centre quan hom siga testimoni o s'experimente una injustícia.
- Emprendre accions responsables de protecció i afecte envers els membres de la comunitat escolar que puguen esdevenir individus assetjats.

Al professorat, que siga capaç de:

- Implementar estratègies de prevenció i intervenció que impliquen a tot el centre educatiu.
- Crear oportunitats perquè l'alumnat desenvolupe una consciència social.
- Preparar l'alumnat a fi que enfronte el conflicte de forma constructiva.
- Acceptar que la reducció de l'assetjament és una responsabilitat compartida per tota la comunitat escolar.

B. ACTUACIONS DAVANT DE SITUACIONS DE POSSIBLE ASSETJAMENT ESCOLAR

- Coneixement de la situació i comunicació inicial. Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement evident d'una situació d'intimidació o assetjament sobre algun alumne/a, o considere l'existència d'indicis raonables, ho posarà immediatament en coneixement d'algun professor/a, del tutor/a de l'alumne/a o d'algun membre de l'equip directiu.
- L'equip directiu i el tutor/a de l'alumne/a efectuaran una primera valoració, amb caràcter urgent, sobre l'existència o no d'un cas d'intimidació i assetjament cap a un alumne/a, així com l'inici de les actuacions que corresponguen segons la valoració realitzada. En tot cas, es confirme o no, la situació serà comunicada a la família de l'alumne/a, si aquest és menor d'edat.
- Totes les actuacions realitzades fins al moment quedaran arreplegades en un informe escrit que quedarà dipositat a l'arxiu d'incidències del/de la Cap d'estudis.
- El centre adoptarà mesures de caràcter urgent per a evitar la continuïtat de l'assetjament escolar que inclouran un suport directe a l'alumne/a afectat, la possible readscripció a un nou grup-classe i, si cal, la posada en coneixement i denúncia de la situació a les instàncies corresponents externes al centre de caire social, sanitari i/o judicial.

Sense perjudici de les accions exposades a l'apartat anterior, es procedirà a comunicar els fets esdevinguts a:

- Les famílies dels alumnes implicats, víctima i agressor, si aquests són menors d'edat.
- La comissió de convivència del centre.
- L'equip de professors/es i, si hom creu convenient, al PAS del centre.
- La Inspecció educativa.

C. PLA D'ACTUACIÓ I SEGUIMENT

1) Pla d'actuació.

El/la Cap d'estudis i el Director/a coordinaran el desenvolupament del pla i elaboraran els informes i documents pertinents. Les actuacions a realitzar contemplaran tant la víctima com el/els possibles agressors i els companys i companyes més directes dels afectats.

- **Amb la víctima**, oferint-li suport i protecció expressa o indirecta (increment de la vigilància en els llocs on es produeix; canvi de grup, si cal; dissuadir els altres de participar en accions d'assetjament, etc.). Es procurarà sempre actuar amb discreció per a evitar l'exposició a situacions de risc i aquestes actuacions es derivaran, si així es valora, cap a serveis d'atenció externa.
- **Amb el/els agressors**, ajudant-los a assumir les responsabilitats que els corresponga i a acceptar les conseqüències negatives que se'n deriven de la conducta amb l'obertura de l'expedient disciplinari. Es tractarà, en primera instància, de facilitar el compromís de canvi sense tractar d'aplicar mètodes coercitius, tot deixant clar que el centre mantindrà una postura ferma d'intransigència davant qualsevol conducta d'assetjament. No obstant això, la comissió de convivència decidirà sobre la conveniència de realitzar actuacions en relació amb l'aplicació de mesures disciplinàries i, si és el cas, la possible derivació a serveis externs en cas de conducta antisocial manifesta.
- **Amb els companys i companyes més directes dels afectats**, les actuacions aniran encaminades a la sensibilització i l'anàlisi de les conseqüències que aquests comportaments tenen per a tothom. Es realitzaran mitjançant atenció tutorial i es farà un especial esment en la necessitat de denunciar les conductes d'assetjament i intimidació.

2) Seguiment del pla d'actuació.

Es mantindran les reunions individuals que s'estimen necessàries amb els alumnes afectats, així com amb les famílies si fóra el cas, tot valorant les mesures adoptades i, si cal, la modificació oportuna, deixant registre escrit tant de les reunions com les mesures adoptades. Així mateix, s'informarà oportunament la comissió de convivència, tot tenint en compte el criteri bàsic que aquesta transmissió d'informació sobre actuacions desenvolupades estarà subjecta al principi de confidencialitat.

6. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

Correspon a la comissió de convivència del Consell Escolar del centre realitzar el seguiment del Pla de Convivència. A tal efecte, s'elaborarà quadrimestralment un informe que reculli les incidències produïdes al llarg d'aquest període, les actuacions dutes a terme, els resultats assolits i les propostes de millora que hom estime pertinents. En finalitzar el curs escolar, el Consell Escolar del centre, després d'haver analitzat els informes de la comissió de convivència, avaluarà el Pla de Convivència del centre i n'elaborarà un resum amb les conclusions extretes per tal d'incorporar-lo a la Memòria de fi de curs que el centre remet anualment a la Direcció Territorial d'Educació.

Annex II

CFPA GINER DE LOS RÍOS - ALACANT AMONESTACIÓ PER CONDUCTA CONTRÀRIA A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA	
ALUMNE/A:	
EDAT:	
DATA:	
GRUP D'APRENTATGE:	TUTOR/A:
FETS OBJECTE D'AQUESTA AMONESTACIÓ	
OBSERVACIÓ	
Es comunica a l'alumne/a que, d'acord amb el Pla de Convivència del centre, la reincidència en la comissió de conductes contràries a les normes de convivència pot comportar el seu tractament com a falta greu, la qual cosa podria ser susceptible de l'obertura de l'expedient disciplinari corresponent.	
DATA DE COMUNICACIÓ DE L'AMONESTACIÓ:	
ASSABENTAT L'ALUMNE/A:	EL DIRECTOR/A:
SIGNAT:	SIGNAT:

Annex III

CFPA GINER DE LOS RÍOS - ALACANT CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE INCOACIÓ D'EXPEDIENT DISCIPLINARI	
ALUMNE/A:	EDAT:
GRUP D'APRENETATGE:	TUTOR/A:
FETS IMPUTATS:	DATA:
PERSONES QUE HI HAN INTERVINGUT:	
INSTRUCTOR/A DE L'EXPEDIENT:	SECRETARI/ÀRIA:
MESURES CAUTELARS DE CARÀCTER PROVISIONAL:	
PROCEDEIX COMUNICACIÓ A LA FAMÍLIA:	SÍ NO
DATA D'INICI DE LA INTERVENCIÓ:	
ASSABENTAT L'ALUMNE/A:	EL DIRECTOR/A:
SIGNAT:	SIGNAT: